

ситуацій, через які він пройшов під час свого життя;

- освіту як особливу сферу, що існує в суспільстві разом із іншими сферами, : господарства, проектування і тому подібними, - і що забезпечує відтворення цього суспільства, підготовку нових його членів.

- освіта як особливий метод в педагогічній роботі;

- освіта як особливий історичний тип культурного змісту".

При цьому важливо пам'ятати, що цей "зразок" завжди носить соціально обумовлений характер. Як відмічає К. Ушинський: "В основі особливої ідеї виховання у кожного народу лежить, звичайно, особлива ідея про людину, про те, який має бути людина за поняттями народу у відомий період народного розвитку. Кожен народ має свій власний ідеал людини і вимагає від свого виховання відтворення цього ідеалу в окремих особах" .

Таким чином, підводячи підсумок, зазначимо, що культура і освіта виступають провідними чинниками громадського прогресу, розвитком цивілізації і особи. Така їх взаємозв'язок дозволяє нам надалі говорити про взаємозв'язок культурної і освітньої середовищ у рамках вищого навчального закладу, інтегрувати їх в одну культурно-освітнє середовище внз.

Павлова В.А.

ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ НАПРЯМІВ

Одне з основних завдань вищого навчального закладу полягає у підготовці студентів до майбутньої трудової діяльності. З одного боку – це озброєння їх основами знань, необхідними в роботі, а з іншого – формування професійних умінь та навичок. Тому практична підготовка студентів-економістів у Дніпропетровському університеті імені Альфреда Нобеля полягає у поєднанні сформування знань, умінь і навичок щодо специфіки тієї чи іншої професії та проходження різного виду практик на підприємствах і організаціях.

Звичайно, кожна професія потребує оволодіння специфічними вміннями. Для економічних напрямів підготовки, де робота фахівця пов'язана в основному з вирішенням практичних завдань і прийняттям певних рішень в тих чи інших ситуаціях, а успіх полягає у здатності використовувати набуті знання у мінливих умовах виробництва, практична підготовка особливо важлива. Економіст як аналітик повинен уміти планувати свою діяльність, приймати оперативні рішення на основі аналізу ситуації, контролювати хід результатів праці. Уміння формуються в процесі повторення багато разів відповідних завдань з певних дисциплін. Для вирішення цієї проблеми в університеті у минулому навчальному році було затверджено навчальні плани нового покоління, де практична складова займає більше 50%.

Для відпрацювання умінь і навичок кафедри мають відповідні потребам підготовки фахівців спеціалізовані кабінети; викладачі використовують активні методи навчання для закріплення навичок; є навчально-методичні матеріали для

самостійної роботи студентів. Студенти залучаються до різного роду творчих конкурсів і турнірів, виконують індивідуальні завдання, що викликають необхідність пошуку нових знань, а відтак розвиток професійного мислення.

Проте звичайно, уміння переходять в навички лише в ході виробничої практики. Концепція практичної підготовки фахівців за економічними напрямами відповідає вимогам «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» та здійснюється за Положенням про проведення практики студентів у Дніпропетровському університеті імені Альфреда Нобеля.

Студенти економічних напрямів мають можливість протягом п'яти років пройти навчальну, виробничу та переддипломну практику.

У минулому навчальному році для проходження практики було залучено близько 200 різних підприємств і організацій.

За основну мету практика має оволодіння студентами відповідних напрямів сучасними методами і формами організації праці у своїх сферах діяльності, закріплення теоретичних знань, одержаних в процесі навчання, формування у майбутніх спеціалістів професійних умінь і навичок роботи в реальних умовах, прищеплення потреб систематично поповнювати свої знання і творчо використовувати в практичній діяльності, формування професійного уміння приймати самостійні рішення.

Перелік необхідних практичних знань і умінь та рівень їх достатності відображається в програмах практики, а їх досягнення визначаються звітом студента. Важливим моментом практичної підготовки випускника є його участь в ярмарках вакансій, тренінгах, семінарах, круглих столах з участю представників бізнес структур, проходження стажувань. Часто суттєву роль відіграє уміння скласти резюме. Саме це питання в університеті вирішується шляхом ефективної співпраці кафедр з центром кар'єри.

Одержання відповідної практичної підготовки в перспективі стає запорукою успішної трудової діяльності, оскільки її база створюється саме в університеті. Проте є достатньо велика кількість проблем, що пов'язані насамперед з умовами розвитку ринку праці та вимогами до молодого фахівця, які він в принципі з перших трудових кроків не може задовольнити. Так, опитування випускників 2011 р. показало, що за економічними напрямами з магістрів на момент закінчення університету працювало від 41% до 73% випускників за різними спеціальностями. З них за спеціальністю від 75% до 100%. З бакалаврів працювало від 27% до 79% випускників цього освітньо-кваліфікаційного рівня. З них за спеціальністю від 75% до 95%.

На обліку в центрі кар'єри університету на початок навчального року знаходиться 105 заявок на вакансію, з них від випускників економічних напрямів 29,5% від загальної кількості заявок. За останні три місяці до центру кар'єри університету надійшло 37 пропозицій від роботодавців, з них 25 стосувалися випускників економічних напрямів.

Такі характеристики дозволяють констатувати наявність проблем щодо потреб та працевлаштування випускників на момент закінчення університету.

В свою чергу, підприємства-бази практики практично не створюють умов для формування у практикантів відповідних умінь, часто практика носить формальний характер, підприємства у своїй більшості не зацікавлені в результативності проходження практики.

Це змушує професорсько-викладацький колектив університету шукати шляхи підвищення конкурентоспроможності випускників за рахунок їх достатньої практичної підготовки та підвищення ефективності її проведення у ланцюгу «практичні заняття – практика – працевлаштування».

З цією метою викладачі університету особливу увагу приділяють забезпеченню формування умінь та навичок студентів в процесі в процесі проведення практичних занять, застосовуючи активні методи, технічні засоби навчання, практикують проведення занять у форматі віртуального підприємства, імітаційних вправ, екскурсій на виробництво, з залученням фахівців-практиків тощо, що відображається у технологічних картах занять. Суттєвий ефект має практика запрошення керівників практики від підприємств на захист звітів студентів про практику та представників підприємств і організацій на державну атестацію з метою забезпечення відбору майбутніх фахівців для роботи та працевлаштування. Зв'язки з випускниками університету передбачають не тільки констатацію їх кар'єрного зростання, але й тісну співпрацю з тими випускниками, які працюють за фахом, таким чином збільшуючи перелік підприємств, які можуть бути потенційними базами практики та місцем для працевлаштування майбутніх випускників. Важливою є робота центру кар'єри щодо підвищення рівня працевлаштування студентів університету та його випускників шляхом ознайомлення їх з сучасними методами підготовки до трудової діяльності, навчання складати резюме, своєчасного інформування про вакансії, можливості стажування, проведення різних заходів сумісно з кафедрами та роботодавцями, у тому числі міжнародних компаній і організацій.

Певну позитивну роль відіграють позаурочні заходи кафедр та напрямів підготовки, спрямовані на формування у студентів професійного самовизначення, їх конкурентних переваг за рахунок набутих навичок у сфері майбутньої спеціальності у формі проведення професійних конкурсів, зустрічей з роботодавцями, засідань «круглих столів» з актуальних питань бізнесу і інших сфер діяльності, залучення студентів до науково-дослідної роботи з конкретними результатами дослідження реальних виробничих процесів і напрямів їх удосконалення тощо.

Таким чином, ефективна підготовка майбутнього фахівця, характеристики якого могли б задовольнити сучасний ринок праці, можлива за умови бажання самого випускника відповідати вимогам та поєднання зусиль різних підрозділів вищого навчального закладу щодо забезпечення якісної практичної підготовки.